

MARIA BENEYTO, UNA DONA FORTA

Biografia
il·lustrada

Josep Ballester
Helga Ambak





Infantesa

Maria Beneyto i Cuñat va nèixer el 14 de maig de 1920 al carrer Moret del barri del Carme de València. Fou l'única dona de set germans. Sempre va comentar que va ser el motiu pel qual no va jugar mai amb nines, que les percebia com a petits cadàvers; preferia jugar amb animallets, com gossos i gats.

La seua família es va traslladar a Madrid quan tenia tres anys, etapa vital definida per l'escriptora com molt dura per les penúries econòmiques que van passar. El pare, Vicent Beneyto, treballador de banca, sempre havia desitjat estrenar les obres teatrals i operetes que escrivia en les estones lliures. Era un dels seus somnis. Va escriure diverses obres com *Una mujer de Provenza*, *La piara* o *Mujeres de Roma*, però no en va publicar ni estrenar cap. El músic de Torrent, Vicent Lleó, autor de la música de *La corte del faraón*, anys abans l'havia animat a escriure i a provar sort a Madrid. D'aquesta manera, abandona la faena i marxa amb tota la família a la capital d'Espanya. Les coses no hi van anar gens bé.

El seu pare havia deixat a València un bon ofici. A més, fou un dels fundadors de la UGT de Banca i Borsa, pensava que la gent del sindicat l'ajudaria en la nova ciutat. No fou així. Les circumstàncies per a poder sobreviure amb tota la família, molt nombrosa, van ser molt complicades.

S'ha d'apuntar que la relació que va tindre Maria amb el pare té un pes important per la passió que va sentir per la lectura i per la literatura. El pare, que va advertir ben aviat la predisposició de la filla, facilita i alimenta aquell interès. Sempre recordava una anècdota mentre passejaven vora mar en la qual la filla li preguntava al pare: «Dis-me, dis-me, per favor, què diu la mar?». Segons el pare era indicatiu ben clar de l'estima per la bellesa i per la poesia.

La Guerra Civil Espanyola

El 18 de juliol de 1936 va esclatar la Guerra Civil Espanyola. Un grup de militars feixistes donen un colp d'estat contra el govern de la República. Si la vida i les condicions en les quals vivien la família Beneyto eren difícils, ara molt més.

En plena guerra, en concret, a principi de l'any 1937, se'n tornen a la ciutat del Túria. El govern republicà, uns mesos després, també es trasllada a València. No obstant això, la situació no va diferir substancialment dels esdeveniments viscuts a Madrid. Malviuen de petits treballs que pot aconseguir el pare, la seua militància socialista l'ajuda a subsistir: redacta i esbossa discursos per als líders locals. El pare, però, mor l'any 1938 a partir d'una ferida d'un fragment de metralla que s'infecta i que va gangrenar. Com la mare a causa d'unes cataractes pràcticament està cega, és la filla qui ha de curar diverses voltes al dia aquella ferida infectada. Poc després el pare va patir una septicèmia i va faltar. Però la situació encara empitjora per a la família Beneyto. La seua militància i haver treballat el pare per als líders socialistes els posa en el punt de mira dels vencedors acabada la guerra. Es complicava molt la vida i pinten bastos per a Maria i la mare:

Venia d'una doll calenta i roja
amb les ales mullades de ferida,
de tèbia agror humana, de mort cega.
Però duia la vida.

«Passeu avant.» La mare estén els llenços
oblidats al calaix de l'esperança.
L'esmoreïda criatura, amb pànic
de la mort se'n tornava.

Al carrer els soldats cridaven himnes.

